Brassó, 1891. VII. évfolyam, 164-ik szám. Csütörtök, augusztus 6.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . . 3 " 50 "
Negyedévre . . 1 " 75 "
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. s kapható a kiadóhivatalban s Gross Gusztáv lottókollekturájában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések fölvétetnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések dija:
4 hasábors gármond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Nyilttéri közlemény sora 10 kr

Hirdetések és Nyilttér dijai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt,
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő:
Dr. WEISZ IGNÁCZ.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések dijai.

Sajtónk és a német szinház.

(Két cikk.)

I.

A budapesti német szinház ügyében ő felségéhez intézett Kochmeister és társaiféle kérvény köztudomásra hozatala rengeteg nagy lármával történt a sajtóban és lapjaink nem szüntek meg e thémával foglalkozni, a közvéleményt felizgatni, szóval nagy dobot ütni.

Mi azt az eljárást, melyet hazai lapjaink zöme és kiváltképen a budapesti sajtó követni szokott, midőn valamely dolgot szenzáczióssá tenni akar és azon módot, melylyel ily esetekben élni szokott, csakhogy közvéleményt szerezzen és hogy a nemzetet izgatottságba hozza, nem helyeselhetjük.

Nem helyeselhetjük pedig, mert ezen eljárás erőltetett és felesleges, de sőt, ha a sajtó feladatát tekintjük, jogtalan is, és nem helyeselhetjük, mert az a köztudat meghamisitása mellett a már ugy is vérünkben lévő izgatottságot minden ok és alap nélkül fokozza.

Négy-öt ember egy folyamodványt ad be ő felségéhez, melyben — helyes vagy nem helyes indokolással, az közönyös — a Budapesten felállitandó német szinház segélyezéseért folyamodnak.

Ezen folyamodás szövege valamely lap tudomására jut, az közzéteszi, és mi történik? Az összes napilapok nekimennek a négy öt aláirónak, meghurczolják ezek multját, jövőjét és privát életét, és ezzel meg nem elégedve, fellármázzák a nemzetet, hogy a haza és nyelvünk veszélyben van, hogy hazaárulás követtetett el, hogy a nemzetet germánizálni akarják, és megtámadtatik a kormány, a miniszterek interpelláltatnak, követeltetik ezektől, hogy a német szinház létesitését akadályozzák meg, a folyamodványt aláirtak pedig számkiüzessenek, állásaiktól fosztassanak meg, és betetőzésül ország-világgá kikürtöltetik, hogy a közerkölcsiség, a hazafiság, a tisztesség Magyarországon teljesen alá van ásva s hogy ennek mind a miniszterek okai.

És a lapok ezen rémhireit hazánkban a viskótól fel a palotákig olvassák; az irók körében az idegesség — melytől ők legkevésbbé mentek, mert hiszen ha mentek volnának, azt nem vinnék be a lapokba — tetőpontra hág, a kérés egyik aláiróját kigolyózzák, a képviselők az országházban egetrázó hangon vádolják a minisztereket, hogy ilyesmi Magyarországon történhetik és követelnek olyat, a mit még a miniszter sem tehet meg, és e mellett felidézik a lapok a haza nemzetiségei között az érzékenységet, az ellenszenvet minden iránt, a mi magyar.

És mindez alapos megfontolás nélkül csináltatik a lapok által, egy pár zsurnalista által, és a nemzet zöme, az a magyarság, mely nem ideges, de mely egészséges idegzetével, duzzadó egészségével, éretten fontol meg mindent, csodálkozással olvassa, hogy a hazai sajtó miként csinálja az egészségtelen közvéleményt, miként vezeti félre a józan észgondolkozást, a helyett, hogy a nemzet véleményét és nézetét kutatva, ezt mint közvéleményt érvényesitné és terjesztené.

Mert hát mi is történt tulajdonképen?

A leégett német szinház helyett egy más német szinház létesitésére már régebben engedély adatott Budapesten; akkor egy pár lap neheztelt ezért és szidta Budapest közgyülését, különösen mert ugyanakkor a negyedik magyar szinház telek átengedése iránti kérésével elutasittatott.

A közvélemény, mely a sajtóban kifejezést nem nyer ekkor, elvárta volna, hogy a negyedik magyar szinház érdekében aláirási felhivás intéztessék a nemzethez, hogy a szükséges tőke igy össze hozassék és hogy ne kelljen a szinháznak ingyen telekért koldulni; ámde mindez elmaradt, a német szinház, ha pénz lett volna hozzá, szép csendesen felépülhetett volna és a negyedik magyar szinház ügye elaludhatott volna.

Valamint a negyedik magyar szinház, ugy a német szinházra szükséges pénz előteremtése érdekében egyik és másik szinház kezdeményezői müködni kezdettek, a negyedik magyar szinház pártfogói közül akadt azonban öt, kiknek azon ideája támadt, hogy segélyért ő felségéhez folyamodjanak.

Ez a száraz tényállás.

Igaz, hogy az az öt ember folyamodásának oly indokolását adta, a mely hazafiatlannak tünhetik fel; igaz, hogy az egész folyamodvány czimzésétől kezdve le egész az utolsó betüig tapintatlan; ámde azért, hogy öt ember egy tapintatlan és hazafiatlan kérést készit, az országot fellármázni, a tényt hazaárulásnak minősiteni, országot-világot felelősségre vonni, a nemzetiségi féltékenységet ujabban feléleszteni: nemcsak nem helyes, de oly tulbuzgalom, mely épen a sajtónál, a mely a helyes közvélemény kifejezője kell hogy legyen, nagy és megbocsáthatlan hiba.

Már pedig, hogy jelen esetben sajtónk ily hibába esett, kétségtelen, ha magát a német szinház ügyét higgadtan tekintjük.

Belföld.

A szabadelvüpárt aug. 4-iki értekezletén, Szapáry Gyula gróf miniszterelnök előterjesztést tett a közigazgatási törvényjavaslat tárgyalására vonatkozólag, javasolván, hogy a törvényjavaslat első paragrafusának elfogadása után, adassék be egy módositvány a második paragrafushoz, s a második paragrafusba vétessék fel azon intézkedés, mely szerint a belügyminiszter utasittassék, hogy az első paragrafusban kimondott elvnek megfelelőleg: a vármegyei közigazgatási közegekről és azok hatásköréről, a vármegyék önkormányzatáról, a közigazgatási bizottság szervezetéről és hatásköréről, valamint a közigazgatási biróságokról egyidejüleg terjeszszen elő törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat következő szakaszai a napirendről levétetnének s ezen módositott két paragrafus elfogadása után következik a törvényjavaslat harmadik megszavazása és annak átküldése a főrendiházhoz.

Emez inditvány az első szakasz elfogadása után fog a képviselőházban megtétetni s ezen második szakasz elfogadása után a képviselőház tanácskozásai nem folytattatnak.

Az értekezlet a kormányelnök előterjesztését egyhangu helyesléssel fogadván, elnök azt határozatul kimondja, mire az értekezlet a miniszterelnök éltetésével véget ért.

A képviselőház aug. 5 iki ülésén befejezték a közigazgatási törvényjavaslat első szakaszának tárgyalását. Perczel előadó zárbeszéde után Helfi Ignácz tiz képviselő aláirásával ellátott inditványban névszerinti szavazást s ennek holnapra, tehát mára halasztását inditványozta.

Ezután Ábrányi interpellált Bechtolsheim táborszernagy beszéde ügyében. A miniszterelnök erre felolvasta a tábornok szószerinti beszédjét, melyből kiviláglott, hogy az „Agramer Tageblatt"-nak a beszédre vonatkozó közlése nem bir alappal.

Külföld.

Az orosz félhivatalos lapok azt hiszik, tudja Isten minő hatalmas tromfot játszottak ki, midőn a franczia hadihajók kronstadti látogatása alkalmából azt állitják, hogy az oly nagy garral hirdetett bensőség Franczia- és

TÁRCZA.

A brassói házi-ezred története.

150 éves fennállásának megünneplése alkalmából.

A „Brassó" eredeti tárczája.

A brassói 2 ik számu gyalog házi ezred, mely 1814. óta I. Sándor orosz czár nevét viseli, 1741-ben állittatott fel a magyar karok és rendek lelkes határozatából; abban az időben, midőn Mária Terézia, a minden oldalról szorongatott, dicső emlékü királyné, a hires pozsonyi országgyülésen magát és csecsemő fiát, a hü és vitéz magyarok védelme alá helyezte.

9 tősgyökeres magyar megye harczképes ifjuságából alakult az ezred, mely állott 3569 közemberből, 17 főhadnagyból, 20 hadnagyból és 20 zászlótartóból, mely állománynak első parancsnoka és tulajdonosa báró Ujváry László hires magyar főur volt, kinek nevéről az ezredet sokáig az Ujvárosi ezrednek hivták.

Az ezred ruházata magyar volt, s állott: arany magyar koronás csákó, zsinórozott dolmány, nadrág, csizma és aranyozott hüvelyü kardból, melyet puska és aranyba himzett magyar koronás oldaltáska (cartouche) egészitett ki.

Az ezred hadi kiképzését jóformán a hacztéren nyerte, mivel felállitása után azonnal tüzbe vezényeltetett II. Frigyes porosz király ellen.

Az első hervadhatlan babérokat a hét éves háboruban 1757-ben junius 18 án Kolinnál aratta a gróf Siskowits ezredes parancsnoksága alatt. Alig hangzott el itt az ezredes rövid, de lelkes beszéde katonáihoz, az ezred már tüzben állott a kamhajéki tetőn, honnan háromszor verte az ellenséget vissza, s bár ezredese az utolsó összecsapásnál kapott sebből vérzett, mintha érczből volt volna öntve, rendithetlenül állott a harczmezőn, mi által sikerült a porosz gyalogság által a jobb szárnyon ütött résen előnyomulni óhajtó lovasságot eléb feltartani, aztán viszszakergetni s ez által az ütközetet, mely már veszni indult, fényesen megnyerni.

Fényes volt jutalma is az ezrednek e kitünő fegyvertényeért. A hős ezredes a tisztikar egyhangu kérelmére a Mária-Therézia rendel lett dekorálva, mely rendet a királyné ép akkor alapitotta s melylyel még senki kitüntetve nem volt. De Vettes alezredes pedig, Bécsbe küldetett, hogy megvigye a győzelem hirét, honnan mint ezredes tért vissza, Ferencz király kéziratával, melyben az ezred kitünő tartása és vitézsége lett megdicsérve, a bőkezü királyné pedig 20—20 aranyat ajándékozott az ezred minden egyes csapatjának.

1758,60,61,62-ben az ezred még mindig a hét éves háboruban küzd s alig végződik az be, már 1778-ban a bajor trónöröklési háboruban vesz részt, melynek befejezése után 1788-ban a török ellen harczol Sabácz vára alatt, melynek bevétele után az ezred szeptember 6-án Novi ellen indult. Itten a 3 ik bataillon tünteti ki különösen magát a Neszméry kapitány és Ocskay alezredes vezetése alatt. Itt történt hogy Ocskaynak egy tüzére hiába kérve Loudon főparancsnokot, hogy az ellenség heves tüzelése által veszélyeztetett redoutot hagyja el, őt felnyalábolta és az utolsó sánczok mögé vive, figyelmeztette, hogy a biztos halálnak ok nélkül magát ki ne tegye, mivel az ő elvesztével, mindnyájan elvesznek; mire Loudon 6 drb. aranynyal ajándékozta meg az eszélyes katonát: „nicht weil er mich zum Poltron gemacht, sondern wegen seiner guten Meinung für mich." Több vitéz, de sikertelen ostrom után, végre sikerül Ocskaynak október 3-án a várat, melynek mellvédén ő volt a legelső, egy oda felhuzott ágyu sikeres tüzelése segélyével bevenni. 1790-ben még Czettinél harczolt az ezred, mig 1793-ban már a Francziaország elleni hadjáratban vesz részt, hol október 20-án a Lauterburgi Liniákon szaporitja már nem kevés hősi tetteinek számát. — Érdekes képe volt már nagyon a felső-rajnai tábornak, midőn az ezred oda érkezett.

Csak ugy nyüzsgött a tábor a legkülönbözőbb fegyvernemeket képviselő nemzetek és nemzetiségek tarkábbnál-tarkább csoportcsapatjaitól. Angolok, hollandusok, poroszok s más németországi államok és duódecz uralkodók fegyveresei, székely huszárok, sőt franczia szövetségesek is (az emigránsok) alkották a zajos tábort, mely a francziák ellen volt indulandó.

Az ezred a Weissenburgi lineá ostromára rendelt hadtestnél müködött. Az első bataillon az Ocskay őrnagy vezénylete alatt az avante-gardehoz osztatott be, melyhez még a vörös köpenyegesek és 2 escadron székely huszárság is tartozott. A 2-ik és 3-ik bataillon a főhadtestnél volt. Október 12-én nyomult előre az avant-gárda s Blittersdorfhoz érve, az Ocskay őrnagy csapatja az általa támogatott vörös köpenyegesekkel együtt 13-án éjfél után 3 órakor átgázolt a Rajnán, az ellenség heves tüzelése daczára s partra érve, azokat megkergette s átsegitette az avant-gárdát, mely pontont verve, a hadtest átkelését lehetővé tette. Mihelyt az átkelés megtörtént, Lichtenberg felállitotta a hadtestet a Selz folyónál álló ellenség ellen. Az ezred élére Ocskay őrnagy — az Ocskay ezredes öcscse állott, ki vakmerő bátorsággal rohant vitézi példaadásával felbuzdult csapatjaival a 400 lépésnyi távolban álló s folyton tüzelő ellenségre s azt a nélkül, hogy egyetlen lövést tett volna, a Selz folyón átkergette, azon maga is — bár mellig ért a vértől piros viz — átgázolt s hősies rohammal Selz városát, — mely a belelőtt haubitz-gránátoktól felgyult — bevette.

A menekülő ellenséget Ocskay és a székely huszárok Bora alezredessel késő estig kergették. A győzelem teljes volt, melyből az oroszlánrész a 2-ik ezredet illette. De vesztesége is volt az ezrednek, s pedig 54 halott, 128 sebesült, ezek között egy főhadnagy és egy hadnagy és egy zászlótartó. Az ezred nyilvánosan is megdicsértetett, ugyszintén a hős Ocskay, ki csapatjaival az ezrednek feledhetlen érdemeket szerzett. Ugyan e hadjáratban még többször adta az ezred tanuságát vitézségének, igy Wanzenaunál, Manbeugenél, 1794, 95 ben Mannheimnál, 1796-ban a hünningi hid november 30-iki ostrománál. 1799-ben az ezred Svájczban harczol, 1800-ban Bajorországban, hol különösen Kronackernél verekedett vitézül.

(Folytatása Következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Oroszország közt kiválóan békés, sőt a világbéke fentartására felette hasznos demonstráczió a hármas szövetség ellen s különösen intés Ausztria-Magyarországhoz, hogy adja fel megvalósithatlan terveit a Balkán-félszigetet illetőleg s Oroszországot az eddiginél kielégitőbb figyelembe vegye. Csakugyan olcsó s mindenesetre igen együgyü élvezet, a világgal s végre önmagával is elhitetni, hogy a békét diktálják, mig ugy Orosz-, mint Francziaország ugyancsak verekedhetnének, ha a hármas szövetség oly igen nem imponálna nekik. Ausztria-Magyarország legyen tartózkodó, Balkán terveiről mondjon le, keleti politikájában legyen mindig tekintettel Oroszországra, akkor nem lesz zavarva a béke. Ezt sokkal érthetőbben kimondhatná az orosz sajtó, egyszerüen csak azt kellene mondania, hogy a béke fen lesz tartva, ha Ausztria-Magyarország oda lenn mindent történni enged, a mi Oroszországnak tetszik. De akkor sem maradna a béke zavartalan, mert maguk a Balkán-népek, különösen Bulgária és Románia, még akkor sem türnének mindent ellenállás nélkül, ha nem lennénk támaszaik. Sőt Szerbiát illetőleg is, melyre kegyeinek napját ragyogtatja a czár, létezik határ, hol a nép becsületérzése ellenállna Oroszország önkényes szeszélyeinek Nem olyan rég volt, hogy a szerb lapok, még a szabadelvüek és radikálisok is, igen keserüen panaszkodtak a lealacsonyitó bánás miatt, melyben Oroszország részéről részesült a szerbség. Ausztria-Magyarországnak pedig a Balkánt illetőleg semmiféle tervei nincsenek; e tekintetben csak egy princzipiuma van s ezt hoszszu idő óta állandóan követi: *a balkáni államok önállósága, szabad fejlődése. És ez a béke.*

Gróf Szapáry és az obstrukczió.

Gróf Szapáry Gyula legutolsó parlamenti beszéde óta azon remény teljesen meghiusultnak vehető, hogy sikerülni fog a függetlenségi pártnak a kormány és a többség elhatározottságát a közigazgatási reform tekintetében megingatni.

Valóban, a miniszterelnök eme kijelentésében megnyilatkozott minden inkább, mint a kishitü meghátrálásra való készség az obstrukczió előtt, melynek terrorizmusa immár hónapok óta dolgozik a képviselőházban. Beszédében gróf Szapáry ismét nemcsak okos államférfiuak, hanem a legnagyobb határozottságu politikai jellemnek is bizonyult.

Nem alkudozik ő a reform elleneivel, nem kiengesztelni akarja őket, hanem legyőzni becsületes harczban. A parlamenti taktika kicsiny kisegitő eszközeit ő megveti.

A reformok zászlójával kezében, állhatatosan kitart az ütközet közepén és győzni akar, vagy elesni a rája kényszeritett harczban. Ha feltételezte felőle a szélsőbal, hogy hiányzani fog a miniszterelnök kitartása a beszédözönnek ellenállni, ugy alaposan elszámitotta magát.

A szélsőbal makacsságával a magáét állitja szembe gróf Szapáry, és hogy a kettő közül ki lesz a győztes, az senkire nézve kétes nem lehet, a ki nem engedi magát a látszat által megcsalatni.

Mi az, a mi az ellenzéket e küzdelemre sarkalja? Ő maga azt állitja, hogy a kegyelet a vármegye régi tiszteletreméltó intézménye iránt. Csakhogy ez állitás tarthatatlanságát bizonyitani sem kell. Ez ép oly tarthatatlan, mint az, hogy a vármegye a nemzeti szabadság védbástyája. Évszázadokon át védbástyája lehetett a megye a népszabadságnak, ma már csak anakronizmus, mely mint egy darab középkor nyul bele az eleven jelenbe.

A modern államnak más feladatai és más életföltételei vannak, mint a 48 előttinek s a modern népszabadságot nem lehet oly eszközökkel megvédeni, mint elmult időkben. Az előtt feudalisztikus volt a nemzeti alkotmány, és a szorongattatások idejében menekülhetett a vármegye sánczai mögé, a mely a szervezett nemességet jelentette; de ma már nem a megyékben van a nemzeti szabadság sulypontja, hanem az államban, és ez többé nem a nemesek kiváltsága, hanem az egyenjogu lakósság közjava.

A nemzeti szabadság védbástyája e szerint többé nem lehet a vármegye, hanem csakis a parlament, melyben hatékony kifejezésre jut a népakarat. Roskatag tehát azoknak az alapelveknek az alapja, a melyeket a szélsőbal a reform ellen felhoz. A közigazgatási reform az állam hatalmi eszközeinek szaporitását czélozza, és a modern állam nem nélkülözheti a hatalom e növekedését. Kötelességeinek köre nagyobbodott, tehát tágitani kell jogainak körét is. Állami hatalom nélkül nincs népszabadság.

Az európai népek élete érthetően megvilágitja ezt az elvet, melyet Magyarországra is alkalmazni kell, ha azt nem akarjuk, hogy a kulturális haladásban versenytársai mögött maradjon hazánk.

Ez az oka annak, hogy miért tart ki gróf Szapary összes szivósságával a harczban.

De kitartását még egy más körülménynek megfontolása is lelkesiti. Az obstrukczió a parlamentárizmust fenyegeti, a mely üres hazugság lesz abban a pillanatban, melyben egy terrorisztikus kisebbség létre hozza a törvényes népakaratnak, — a mint az a többség politikájában nyilvánul, — erőszakos elnyomását taktikai fogások által. Ma már nem csupán a vármegyei reformért küzd a kabinet; küzdelme a parlamentáris elv megvédelmezését is illeti, mely elvnek tisztaságát és hatalmát támadja meg az obstrukczió.

A kormány nem engedhet s nem fog engedni; a legnagyobb, mit politikai fejlődésében, a létért való küzdelmében koczkáztathat a nemzet, van játékra téve. Ez a drága vagyon a parlamentárizmus. Midőn a nemzeti szabadság e leghatékonyabb biztositékát megoltalmazza a kormány, oly munkát teljesit, melyért nem lehetnek iránta eléggé hálásak a későbbi ivadékok. Gróf Szapáry megmondta, hogy a kormány és pártja tovább fognak küzdeni tántorithatlanul a reformért, az előrehaladás végett, mit az adminisztráczió államositása jelent, és a parlamentárizmus végett, mely veszélyeztetve van egy rakonczátlan ellenzék erőszakoskodó önkénye által.

Román lapszemle.

Romániában értenek amugy Isten igazában a személyeskedő polemiához, melyről elmondhatjuk, hogy: „nem kérünk belőle"! Sturdza Demeter egykori veres-párti közoktatási miniszterről olvasunk egyik bukuresti lapban olyan vezérczikket, melyhez a mi olvasóink nincsenek szokva és nem is kivánjuk rászoktatni.

Még mutatványt is csak keveset közlünk belőle, de a czimét megemlitjük, mely igy szól: „Egy mérges teknősbéka." Ezen lap szerint Sturdza részt vett a Kuza elleni összeesküvésben, elidegenitette Kuza iratait, melyek ma is nála vannak. Azután Kuzáné előtt térdre borult és tőle bocsánatott kért.

Majd I. Károly ellen tervezett összeesküvést, hogy meggyilkolják ezt a porosz kémet, s több effféléket ir Sturdza Demeterről. Szép nyári időtöltés, de mi nem kérünk belőle, hanem hagyjuk szomszédainknak ezt a sajtószabadságot, melyet nem irigylünk.

A bukuresti konzervativ miniszteriumot ujból fejelik. Ott már az a szokás. Régente a vajdák változtak csaknem minden évben. A ki pénzzel birta, beült a vóda-székbe, de csak annyi ideig, a mig a nagyvezérnek és basáknak adott baksist beszerezhette, aztán jött másik és ez hasonlóképen cselekedett. Ekkor kerekedett ez a találó román példabeszéd; „Az éhes bolha jobban csip."

Ma a királyi trón erősen áll s e helyett a miniszteri székek recsegnek-ropognak Todorescu czimzetes közoktatási miniszter megy, és helyébe Poni D. senator következik, a ki Sinajban már le is tette a hivatali esküt. Kilátás van arra is hogy Lahováriból szeptemberben külügyminiszter lesz, ha Vacareskut Romából elodázhatják és Esarcunak ilyen módon helyet csinálhatnak. Igy van ez szokásban Romániában. Nem szeretik, hogy valaki sokáig huzza a miniszteri fizetést, hanem boldoguljon más is. Hát csak végezzék a maguk belső bajait. Mi csakis azért emlitettük meg ezt is, hogy láthassák olvasóink, miszerint Románia, már t. i. a libera Románia sem mind fenékig tejföl.

„A Telegr. Roman" egy czikkben előszámlálta, hogy mikkel nem kiván ő foglalkozni a magyar egyetemi ifjak emlékiratának tartalmából és mik azok a tételek, a melyeket bonczkés alá kivàn venni. Végét várjuk s aztán ismertetni fogjuk az ő sérelmeit.

A „Gazeta" megelégelte a memorandumoskodást. Helyesebben mondva, nincs ollózni valója e téren a bukuresti lapokból, mert ha volna: nekünk is jutna belőle. E helyett a budapesti, azaz hogy csak a p e s t i országgyülés dolgairól vezérczikkez. Szerinte ott a helyzet a legzavarosabb és a legszomoritóbb. Vajjon meghallják-e ezt a „Gazeta" által Kossuthistáknak nevezett függetlenségi párt tagjai, hogy ők a magyar országgyülést a legzavartabb, legszomoritóbb helyzetbe sodorták. Dehogy! Ellenkezőleg, mindenért a kormányt és a szabadelvü pártot vetik okul, már t. i. azok előtt, a kik a helyzetet nem ismerik.

A „Gazeta" azt hiszi, hogy leghelyesebb lenne az, hogy a kormány oszlassa fel az országgyülést, de a kormány attól tart, hogy a függetlenségi párt még több tért találna hóditani. Attól aligha tart a kormány. Vidéken legalább a függetlenségi pártot hibáztatják, hogy oly teméntelen költséget okoznak agyonbeszélésükkel az országnak. Mennél tovább tart az agyonbeszélés, annál több tért veszitend a függetlenségi párt. Olyan állásu egyéntől tudjuk ezt, a ki igen jól ismeri az erdélyi kerületben a viszonyokat. Hát hagyjuk a nagy politikát! E helyett megemlitjük a „Gazeta" után, hogy a tusnádi fürdő nagyon sokat szépült, derék fiatal fürdőbiztosa van, a ki három nyelvet beszél; hogy Stanescu Tache brassói derék polgártársunk áldozat tételeivel nagyon lekötelezte a fürdőbirtokos ságot, annyira, hogy egy gyógyforrást Stanescu-forrásnak fognak elkeresztelni.

Miért ne, ha megérdemli! Ehez mi is csak gratulálunk. Inkább szeretjük ha egymáshoz közeledünk, mint ha a példaszó szerint ketten három felé szaladunk. Megélhetnénk mi itt szépen egymás mellett.

Cz.

Kereskedelmi és iparkamaránk.

— A kamara 1890. évi jelentéséből. —

(Folytatás.)

Jelentésünk évében egy további nagyon figyelemre méltó jelentőséggel, nevezetesen szépitő egyleteink s az erdélyi Kárpát-egyesület ama törekvésével találkozunk, hogy egyrészt a hegyek fenséges világának feltárása, másrészt a városok környékén létesitett kellemes sétautak és ültetvények révén az idegenforgalom áramát az eddiginél nagyobb mértékben iparkodnak vidékeinkre vonzani. S csakugyan az utóbbi időben főleg Brassóban oly örvendetes gyarapodást tüntet fel a nyarat e regényes fekvésü városban töltő idegenek száma, hogy az idegenforgalom fejlesztésére irányuló minden törekvés, komoly megfontolásra méltó.

Brassó városának képviselő testülete e kérdés fontosságának teljes tudatában, egyelőre egy évre, 1000 frtot szavazott meg egy idegenforgalmi iroda létesitésére s fentartására, mely egy ad hoc választott bizottság felügyelete alatt áll. Csak mellesleg emlitjük, hogy az idegenforgalom emelésének igen jelentékeny kellékét jó vendégfogadók képezik; sajnos, hogy e tekintetben még korántsem vagyunk ott, a hol lennünk kellene.

Az 1890-ik évet illetőleg is hálásan kell elismernünk, hogy közlekedésügyünk legfelsőbb vezetése, iparunk különleges szükségleteivel szemben, messzemenő előzékenységet tanusitott s az idevágó legcsekélyebb mozzanatot is beható figyelmére méltatta. Kerületünk exponált helyzete valóban szükségessé teszi ebbeli kivánalmaink méltatását, nem tekintve hogy a romániai vámháboru tartama ezt még különösen is indokolja.

A m. kir. államvasutak helyi dijszabásának nagy horderejü reformja, mely jelentésünk évében, kezdeményeztetett, 1891. január 1 én tényleg életbe lépett; mit különösen is ki kell emelnünk, mivel kamarakerületünkben a kereskedelem s ipar sokoldalu szükségleteinek válik javára. A reform. kihatását ma még természetesen nem lehet megitélni, ám nem szenved kétséget, hogy az ország általános gazdasági jólétére kiválóan fejlesztő befolyással lesz, valamint az áruszállitás nagymérvü megélénkülésének is egyik tényezője leend. S még sem szabad hallgatással mellőznünk ama körülményt, hogy egy némely különleges kedvezmény elejtése, a szállitási dijak általános mérséklése daczára is, kerületünk egyes ipartelepeinek helyzetét kedvezőtlenül befolyásolja. Minthogy addig, mig e kivételes kedvezmények okai meg nem szüntek, közlekedésünk igazgatásának sem állhat szándékában, hogy e kedvezőtlen befolyás gyökeret verjen, szabad legyen azt a reményt táplálnunk, hogy kellően megokolt kérelmek a reformdijszabás uralma alatt is kedvező elintézésére számithatnak; — mely reményünkben megerősit az a tapasztalat, hogy az 1891-re engedélyezett szállitási mérséklések jegyzéke számos oly tételt tüntet fel, mely egyedül az erdélyi ipar gyámolitását czélzó, jóindulatu törekvésben leli magyarázatát.

Ennek kapcsán ama számos oldalról minduntalan hangoztatott óhajnak adunk kifejezést: bár sikerülne a petrozsényi kőszén, kamarakerületünk ipari tekintetben fejlett állomásai s nevezetesen Brassóba való szállitására nézve oly mérvü kedvezményeket biztositani, hogy e tüzelő anyagot valósággal be is szerezhessék!

Kamarakerületünk vasuti hálózatának kiépitése 1890-ben a Brassó-Háromszéki helyi érdekü vasut engedélyezése s az épités tényleges megkezdése által, nagy lépéssel haladott előre. A Nagy-Szeben Fogarasi helyi érdekü vasut terve is lényegesen fejlődött, minthogy augusztus 7 én és 8-án megtartatott az engedélyezési tárgyalás.

A vasutügy terén kiváló fontosságot kell tulajdonitanunk a jelentésünk évében felmerült azon kérdésnek, mely a Romániával való vasuti összeköttetést czélozza. Ez idő szerint Magyarországnak csak két ily összeköttetése van, u. m. Predeál és Orsova mellett és mivel a találkozási pontok szaporitása mindkét állam érdekében áll, örömmel kellett üdvözölnünk a Románia által kezdeményezett lépést, melynél fogva Magyarországgal e kérdés tárgyában tanácskozni hajlandó. A dolgok mai állása szerint három uj csatlakozás, u. m. a gyimesi, vöröstoronyi s a vulkán-szorosi, biztositottnak tekinthető, melyek közül főleg a második helyen emlitettnek nagy közgazdasági jelentőséget kell tulajdonitanunk.

(Folytatása következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Felhivjuk olvasóink figyelmét a brassói házi ezred történetére, melynek közlését mai tárczánkban kezdjük meg. Az ezred tudvalevőleg e hó 13-án 150 éves fenállását fogja megünnepelni.

Nincsen huszár a városban. Tegnap óta nem csörög többé a sarkantyu a városban és nem lépdel többé a büszke huszár a járdánkon. Huszárezredünk végleg itt hagyta városunkat és az utolsó maradék is bucsut mondott a tegnapi napon. Kár, hogy el kellett válnunk egymástól, mert azon jó szellem, mely Zalay ezredes ur által ez ezredben uralkodott, jól esett a szegény czivil kebelnek. A nagy gyakorlat után ismét jönnek huszárok. Ez legy vigaszunk.

A Liliputiak tegnapelőtt estve kezdették meg szini előadásaikat a Centrál szálloda kertjében. A kerti helyiség teljesen megtelt közönséggel s mivel a Liliputiak igen érdekesek és jól játszanak, ajánljuk őket a t. közönség pártfogásába.

Éjjeli zavargás. Társadalmunk egy igen jeles és ép oly szerény tagja kiváuságára e helyen kérjük fel a város t. főkapitányságát, sziveskedjék azon éjjeli őrséget mely hivatva van a Vasut-utcza 1—7 számu házsoron, vagyis a lutheránus temetőtől Oberth gyógyszertáráig éjjeli 11—2 óra között czirkálni kötelességének szigoru teljesitésére felhivni, mert ezen utcza soron a mondett órában **nem** lehet nyugodtan aludni, oly scandalozus lármát visznek véghez a gyalogjárók és kocsin közlekedők. Ismerve a főkapitány ur erélyét, hiszszük, hogy ezentul nyugodtan pihenheti ki megbizónk a napi fáradalmakat és bátran kivánhatunk neki: nyugodalmas jó éjszkát.

Rendőri hirek. (S i k e t n é m a.) Balassa-Gyarmati, állitólag siketnéma Csillag Józsefnek, ki f. évi julius hó 31-én a városkapitányságnál két siketnéma testvérének egy siketnéma intézetbe való elhelyezése czéljából könyöradományok gyüjtésére engedélyt kért, az engedély egy a bécsi cs. kir. siketnéma inzet által kiállitott bizonyitvány és egy a Balassa Gyarmati alispáni hivatal által kiadott engedély alapján 5 napra megadatott. Miután azonban az emlitett siketnéma magaviselete, valamint a nevezett okmányokban előforduló stilistikai és helyesirási hiányok ezen okmányok valódiságára nézve kételyt keltettek, a bécsi rendőrigazgatóság, valamint a balassagyarmati alispáni hivatalhoz ezen okmányok tekintetében kérdés intéztetett, mire azon távirati értesités érkezett, hogy a kérdéses ok-

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

mányok nem lettek kiállitva. Csillag József a kir. járásbiróságnak átadatott, miután minden kétség kizárva van arra nézve, hogy nevezett az okmányokat hamisitotta. — (Találtatott) aug. 4-én este 7 órakor a sétatéren egy fekete bársonyszalag és a „Drechsler“-féle kávéház előtt egy fekete börböli, többféle jegyzeteket tartalmazó tárcza.

A Sidoli lovarda végre megnyerte a város és vidék kegyét és elismerését. A Bono család jutalom estéje szépen volt látogotva, daczára az ugyanazon estén megkezdődött liliputi szinháznak. Ma pedig először mutattatik be egy medve, mint mülovar. Bizonyára phaenomalis tény már az, mit a Sidoli lovardában Blondin a csodaelefánt mutat. De a ma először fellépő medve, mint mülovar, még is tul fog tenni még az elefánton is. Előttünk fekvő laptudósitások szerint ezen medve tényleg nagy szenzácziót keltett nemcsak Bukarestben és Budapesten, hanem Bécsben, Párisban és Londonban is.

Megszökött nők a borszéki -fürdőről. Napok óta hever szerkesztőségünkben egy Borszékről hozzánk érkezett névtelen sürgöny, mely szerint a mult vasárnapi Annabálról 3 brassói nő eltünt és a fürdőn többé nem mutatkozott. Ezen nőket ugyanis az Annabálon egy részeg orvos inzultálta volna. Nem közöltük a névtelen sürgönyt. Ma azonban halljuk, hogy eme sürgöny tartalma való, e három nő gyermekekkel együtt tényleg hazajöttek Brassóba, mert egy állitólag részeg orvos őket az Anna bálban Borszeken azzal sérté meg hogy az kerdezte egy báli vendégtől: „hát ezeket ki is hitta meg.“ — Szomoru állapott, ha egy fürdővendég, egy nyilvános bálon, hol belépti dijt fizetnek, ily meglepetésben részesül mint halljuk az illet orvos bünhődött.

Katonai dolgok a szomszédban. Budaresti levelezőnk értesit, hogy a Magdeburgban készült pánczélkupolák a pantelimon és otopeni erődökbe a napokban megérkeznek. Nevezett erődök felfegyverkezése közvetlenül eszközöltetik és a lőkészülékek megtétetnek. — Lahovari tábornok hadügyminiszter a Gheorgin ezredes által vezetett foksáni és galaczi erődöket meg fogja tekinteni. — Az 1892. évi ujonczozás később fog bekövetkezni, mint ezelőtti években, mert akadályozva van a sorozás a gyalogságnak a dorobanczezredekkel való egyesités keresztülvitele által. A lovásárló bizottság Oroszországban további 2200 lovat vásárolt, melyek október végeig szállitandók.

Emlékszobor egy hóhérnak. A „Rum Ll.“ szerint muszka részről tervbe lett véve Murawiewnek Vilnában emlékszobrot állitani, és a gyüjtést a vilnai General Gauverneur 200 rubellel kezdette meg. A lengyelek tehát nem lesznek attól megkimélve, hogy „hóhérjuk“-nak, ki az utolsó lengyel szabadságharczban a világtörténetben páratlan kegyetlenséggel gyilkoltatta le őket, neve és hozzá füződő „hősi tettei“ ércz vagy kőbe vésve fenn ne maradjon. És Péterhofban a Marseillest játszák!

Szerszámgépdk szállitása. A a m. kir. államvasutak igazgatósága különféle szerszámgépek szállitásának biztositása czéljából f. é. szeptember hó 1-ére ajánlati tárgyalást tüzött ki. A részletek iránt a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában felvilágositást nyerhetni.

Kizsákmányolas. Párisból irják a „Pester Correspodenz“-nek: Francziaországból már sok pénz ment Magyarországba alapitásokra Az illető alapitások némelyike sikerült, némelyike csalatkozással végződött. Ez már csak igy van az alapitásoknál, melyeknél szerencse és esetleg fontos szerepet játszanak. De, hogy sikerre lehessen számitani, szolidan kell eljárni Ezt előrebocsátva, egy alapitásról értesitem Önöket, mely Erdélyre vonatkozik s innen akar kiindulni. Tárgya a Zsil-völgy, a hol már létezik két kőszénbánya-vállalat, a Zsil-völgyi és az urikányi, — s most franczia pénzen egy harmadikat akarnak alapitani. Egy nem épen jó hitelü párisi bank az imént tett közzé egy prospektust, hogy franczia tőkepénzeseknél a Zsil balpartján fekvő, Hoffman Rafael-féle bányabirtoknak 3533 darab bányarészvényét elhelyezze, Ez a birtok 14.000□ méter területü és 10,000 részére oszlik, a kibocsátás tehát az egész felszintérnek egy harmadára terjed. Egy ily századrész bánya-jegy ára 200 frtra (450 frcra) van téve. De e mellett azt is mondja a prospektut, hogy a müvek üzeme számára az s aláirásból 500,000 frtot akarnak elérni. Ez annyit jelent, hogy a vállalkozók és a finánszirozó bank 166,600 frt. tiszta hasznot akarnak a maguk számára s ezenkivül még az aláirásra nem bocsátott 6666 századrész részvényt is maguknak akarják megtartani. Ez olyan kizsákmányolás, mely igen különösnek tetszik és a magyar tőkeelhelyezést nálunk igen rossz hirbe keverheti.

Közgazdaság.

Külföldi biztositó társaságok Magyarországon. Ily czimmel Dr. Márkus Dezső, budapesti ügyvéd, a „Jogi Szemle“ szerkesztője egy füzetet bocsátott közre, a mely egy hoszszabb czikksorozatnak első részét képezi és amelyben a nálunk müködő társulatok vagyonkimutatásai kapcsán utal biztositási ügyünk szabályozásának hibáira és hiányaira. A nagy szaksrerüséggel és a legszigorubb tárgyilagossággal kidolgozott tanulmány első sorban a Greszammel foglalkozik és kimutatja, hogy e társaság alapszabályai olyanok, hogy nemcsak törvénybe ütkövők, hanem egyuttal a biztositottak érdekeit minden irányban koczkáztaják. Kimutatja továbbá — mindig a Gresham saját adatai nyomán – hogy e társaság alap tőkéje a legkisebb az összes nálunk müködő társaságok közt; kimutatja, hogy a szerzési és kezelési költségek óriásiak és nagyobbak, mint bármely más társaságnál; hogy legkönynyebben vállal koczkázatokat; hogy viszontbiztositása alig van; hogy vagyonának nagy része kétes értékekben van elhelyezve és hogy nyereségét nem biztositási üzletből, hanem egyéb vagyonából meriti. A füzetet, melynek ára 20 kr., melegen ajáuljuk a biztositott közönség figyelmébe. (Kapható szerzőnél. Budapesten, V., Alkotmány-utcza 24.)

CSARNOK.

Két Loreley.

Irta: **Bársony István**

III.

A kik pedig a szinházban meg a templomban együtt szoktak lenni, azok nem hagyják el egymást a lóversenyek idejében sem.

Nagy élvezet az, látni, észrevenni a mások csodálatát és ugy tenni, mintha nem látnánk, nem vennénk észre semmit. Aranyhaju Katicza uszhatott ebben az élvezetben. A kinek szeme volt, mind őt kereste. Ki az a csoda, a ki ugy behálózta azt a világfit? Az előkelő uri asszonyok a legyező mögül, a napernyő alól, majd fölfalták tekintetükkel; a férfiaknak mindnek volt valami köze Péterhez, csakhogy szemtől szembe állhassanak egy pillanatig azzal a remekbe készült élő szoborral, aranyos haju Katiczával.

Csak Barczikayra magára volt a dolog egy kicsit kellemetlen. Mégis egészen más az a szinházban, meg a templomban. Egyik helyen sem akad össze egymással az, a ki nem akar. De a turf! Hisz' az nem is egyéb, mint egy szalon a szabad ég alatt. Olyan furcsa ott elmenni szó nélkül egymás mellett azoknak, a kik jó ismerősök. Van benne valami sértő, valami lealázó, abban a tudatban, hogy ezek itt körülöttünk most nem akarnak meglátni bennünket. Akármiért is!...

Pedig jól tudta Barczikay, hogy igy lesz, csakhogy azt hitte, könnyü lesz azzal nem törődni.

Mr. H. Millarba mintha valami démon bujt volna.

Nem akart egy perczre sem tágitani az aranyhaj mellől. — A hogy oda vette magát, attól kezdve rögtön elbokszolt a közelből mindenkit, még Barczikayn is lóditott néhányat, hogy ne lábatlankodjék mindig az utjában.

Péter látta, hogy a hiu asszonynak még az is jól esik, hogy ez a hindu-pagodában másolt bálványalak olyan hirtelen beléőrült s azt gondolta: „Mi lenne akkor, ha nem volnék folyvást a közelében, ha megtürném mellette az Adoniszokat?“!...

Mr. Millar el nem tudta képzelni, hogy mi az ördögért huzott akkorát a barátja az ő lábaszárára. Pedig Barczikay nem is látta őt, csak azt a zavaros tengert, melynek hiába kutatja mélységét, csak kápráztató villogással van az tele, a miben ki nem ismeri magát a tengerész. Valami szörnyeteg ellen védekezett, ugy suhogtatta meg önkénytelenül a vesszejét.

— — — — — — — — — — — — —

Csöngettek. Jeladás volt az a verseny kezdetéhez.

Mr. Millar elfutott. Következett a turf szinpadán az ő jelenése Loreley-jal.

Barczikay, a ki értett a dologhoz, egész lelkéből irigyelte a hosszu angolt. Hogy ül rajta, mintha egy test volna vele! Hogy megérti az az okos állat minden mozdulatát!... Most kezdődik a verseny. Loreley madárrá változik, patája alig érinti a gyepet, arany sörénye sárga fénynyel csillog, leng a légben. Loreley elől, mindig elől; a sikon, a fordulónál, a távoszlopnál, a czélnál!... Még ott is feltartja fejét s a mint diadallal átsuhan a határvonalon: felnyerit, mintha csengő kaczagással gunyolná ki az epigonokat... Nincs olyan ló több ezen a világon!...

Mr. Millar pedig a verseny után megint csak ott lábatlankodik a szép asszony körül. Hallja, hogy mennyire magánkivül van Barczikay Péter: „Micsoda ló! micsoda kincs!“..

Ugy szétnyulik a megelégedéstől a harapós buldogg arcz, mikor félre szólitja egy kicsit a magyar czimborát.

— Nagyon szép az a Loreley, te Péter?

— Kincs! Kincs! háromszor is kincs!

— De nagyon szép ám ez az asszony is, te Péter.

— No hát; hisz az kincs.

— Egy eszme, te Péter!

Ezt már olyan izgatott hangon nyögte az angol, mint a ki nem egészen bizonyos benne, hogy nem a képén csattan-e majd el a felelet.

Nem ott csattant el.

Barczikay meg volt bolondulva. Meg akarta bosszulni önmagát, hogy olyan gyenge szivü és még törődik a világgal; meg akarta bosszulni az aranyhaju asszonyt, a miért más férfit is észrevesz ő mellette. Feltámadt benne a régi „*jóvér*“, a mely minden sikerült ötletet megtapsoltatott vele valamikor. Felkaczagott.

— Oh, te gonosz angol! oh, te kujon! *aranyhajért aranysörény*, ugy-e?

És nevettek hozzá mindketten, hogy könynyük csurgott

És mikor már jól kikaczagták magukat, akkor Barczikay Péter belecsapott az angol tenyerébe:

— Ugy legyen! Aranyfürtért aranysörény.

IV.

Mikor azután hazakerültek, Mr. Millarnak az volt az első dolga, hogy lement az istállóba, bucsut venni Loreleytől.

A gyönyörü kancza majd eltépte a kötőfékét, mikor meglátta. Nyihogott, berzenkedett, tombolt, mig a gazdája oda nem ment hozzá és meg nem csókolta a sörényét. Akkor megnyugodott.

A hideg angolnak ugy rémlett, hogy ő neki most először életében nagyon fáj a szive. Hát lesz még a világon, a ki ugy szeresse, mint ez a szép állat? Hát van még olyan teremtése az istennek, a melyikben ugy megbizhatik, mint ebben a lóban? Hisz ez a legnagyobb kincse, ez a legnagyobb dicsősége; ennek a hátán egy csodált, irigyelt, legyőzhetetlen hős, azonkivül pedig csak egy dusgazdag majom, a kinek az a szép asszony egyenkint fogja majd kiszedni minden szál szakállát.

Mr. Millar olyan szomoruan ment fel a palotájába. Fél éjszakán át hallották a szolgák, hogy dübörög, hogy futkos le-fel a szobában.

Nyomta az adott szó. Már is megijedt tőle.

— — — — — — — — — — — — —

Barczikay Péter okosabb volt.

Mikor otthon, a hol senki sem látta, a nyakába ugrott az az aranyoshaju boszorkány és elkezdte csókolni, ölelni, vad gyönyörrel, nagy boldogsággal: Péter csak elnevette magát. Már tudta, mit csinál.

— Még ebben a játszmában is az a bolond ánglius nyer, de azért igy is imádni foglak. A szavamat pedig meg nem szegem egy aranytengerért sem! — mormogta magában.

V.

Másnap reggel ugyanabban az órában, egy egy csomagot kapott Barczikay is, meg az angol is.

Mr. Millar szórakozottan bontotta ki a gondosan összehajtogatott selyempapirost, melyből csakugy ömlött az illat. Egyszer csak oda omlott az ölébe egy aranyhullám, egy női fejnek egész természetes disze: egy sürü szőke asszonyi konty.

Talán abban a perczben futott Barczikay is drágájához s kaczagva lengette a kék selyem szalaggal vastag fonatba erőszakolt aranyszinü sörényt, mely egy nappal előbb még a Loreley nyakáról hullámzott le.

— Nézd, nézd! a bolond angollal egy gondolatunk volt!...

Aranyhajért aranysörény!...

A közönség köréből.*)

Oláh lap a magyar fürdők ellen.

A Brassóban megjelenő „Gazeta Transilvania“ czimü lap szokása szerint ismét izgat a magyarság ellen. Most legujabban az erdélyi fürdőknek esik s haragjában még a hazugságtól sem irtózik, csakhogy a magyar fürdők iránt, ha másutt nem, legalább Oláhországban ellenséges hangulatot keltsen.

Leirja, hogy a magyar lapok panaszkodnak a ffölött, hogy a magyarországi fürdőkön nem cseng többé az oláh arany a hogy eddig csengett s ennek oka a „Gazeta“ szerint a magyarok sovinizmusában rejlik, mely nem tür semmit, a mi oláh, s még a kőből is magyart akar kisajtolni.

Ezután felhoz egy esetet, mely Borszék fürdőn történt, hogy t. i. itt egy Stefanescu György nevü oláhországi argesi bérlő, mint gyógyvendég meghalt s a fürdőigazgatóság egy lebujba teritette ki a holttestet s nem engedte meg, hogy a hollói oláh pap temesse el, hanem a katholikus lelkész végezte a szertartást, kinek ezért az elhalt testvére 77 forintot volt kénytelen fizetni. Ezenfelül a fürdőigazgatóság követelte, hogy a lakás árát, 40 forintot az egész fürdőévadra megfizessék, — daczára annak, hogy az elhalt egyén csak három napig élt Borszéken. Tehát csodálkozhatnak-e a magyar lapok, hogy az oláhországiak a magyar fürdőket megvetik?

Igy végzi az izgató magyarfaló lap, — s ezen hazug közleményt a „Tribuna“ is szó szerint átvette.

Nem tartanók méltónak az egy húron pendülő két lap hazug állitásaira reflektálni, de miután magyar lapok, a többi között a „Brassó“ is átvette az elferditéseken alapuló közleményt, kötelességünknek tartjuk az igazság érdekében a valódi tényállást megismertetni s a hazug állitásokat számadatokkal megczáfolni.

A szóban lévő egyén julius 7-én temettetett el, miről a következő, hivatalosan megerősitett árjegyzék adatott ki:

1. leltározási költség a községi elöljáróságnak 19 frt; 2. sírásás 4 frt; 3. koporsókészités 10 frt; 4. papi stóla 10 frt; 5. kántornak 3 frt; 6. Keresztes János kereskedő számlája (szemfödél, gyertyák) 7 frt 30 kr; 7. le- és felszállitási költség 4 frt; 8. halott megmosása 3 frt; 9. koporsóvivők 2 frt; 10. Ajgel Antal tanácsosnak 4 frt; 11. őrnek 1 frt; 12. helyiség Antal Daninak 5 frt; 13. sürgönydijak 4 frt 73 kr; összesen 77 frt és 03 kr.

Látnivaló tehát, hogy a „Gazeta Transilvania által fölemlitett 77 frt nem a katholikus papnak, hanem az összes temetési költségek fejében lett kifizetve. Azon állitás pedig, hogy az igazgatóság nem engedte meg a hollói oláh papnak a fungálást, merő hazugság, mert az elhunyt testvérének egyenes felszólitására és kérelmére, hogy a temetés diszesebb legyen, a katholikus lelkész is meghivatott, s igy történt a temetés a legnagyobb egyetértéssel két pappal, kik közül a görög keleti lelkész oláh nyelven gyászbeszédet is tartott.

A holttest felső Borszékből alsó Borszékbe leszállittatott ugyan, mert az közegészségi szempontból és a fürdőközönség érdekében szükségesnek mutatkozott, de tiltakoznunk kell azon állitás ellen, hogy a meghalt egyén egy lebujban terittetett ki, mert az Antal Dani székely ember tiszta szobájában helyeztetett el s onnan is történt a temetés.

Végül a mi a 40 forint lakásbérnek a behajtását illeti, kijelentjük, hogy az elhunyt testvére saját akaratából fizette ki az egész évadra kialkudott összeget, nem akarván, hogy testvére után bár a legcsekélyebb követelés is fennmaradjon.

Hogy mennyire hallgatnak a „Gazeta Transilvania“ és „Tribuna“ hazugságaira saját hitsorsosai, kitünik abból, hogy jelenleg 140 vendég van s folytonosan jönnek ujak.

Ennyit az igazság és Borszék fürdő jó hirneveérdekében.

Borszék, 1891. augusztus hó 1-én.

A fürdő-igazgatóság

*) Az ezen rovat alatt megjelent közleményekért és azok tartalmáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Vasuti menetrend.

Vonatindulások *Budapest felé*: Vegyes vonat 4 óra 20 perczkor reggel; gyorsvonat Kolozsváron át 2 óra 48 pkor délután; gyorsv. Aradon át 10 óra 24 pkor este; személyvonat 7 óra 23 pkor este. *Bukarest felé*: Gyorsvonat 5 óra 15 pkor reggel; vegyesvonat 12 óra 20 pkor délben; gyorsvonat 2 óra 19 pkor délután. *Zernest felé*: Vegyes vonat 5 óra 45 pkor reggel; vegyes vonat 4 óra 55 pkor délután.

Vonatérkezések. *Budapest felől*: Vegyesvonat 10 óra 5 perczkor este; gyorsvonat Kolozsváron át 2 óra 9 pkor délután; gyorsvonat Aradon át 5 óra 8 pkor reggel; személyvonat 8 órakor reggel. *Bukarest felől*: Gyorsvonat 2 óra 18 pkor délután; vegyes vonat 6 óra 58 pkor este; gyorsvonat 10 óra 17 pkor este. *Zernest felől*: Vegyes vonat 9 óra 24 percz. reggel; vegyes vonat 9 óra 44 perczkor este.

Budapesti értéktőzsde.

1891. augusztus 5-iki árfolyam.

Magyar aranyjáradék 4 %-os . . .	14·80
„ papirjáradék 5 %-os	101.65
„ Vasuti kölcsön arany 4½%-os	117·—
„ „ „ ezüst 4 ½%-os	99·50
„ Keleti vasut kölcsön I. kiadás	. —·—
„ „ „ „ II. „	. —·—
„ „ „ „ III. „	113·—
„ földteherm. kötvény	91 80
Horvát-szlav. kölcsön kötvény kiadás	104·75
Magyar dézsma kárpótlás	—·—
„ nyeremény kölcsön	141.—
Tisza szab. és szegedi sorsjegy . .	131·22
Osztrák papir járadék	92·20
„ ezüst „	92·20
„ arany „	111·50
1860-iki os tr. államsorsjegy	139·50
Osztr. magyar bank részvény . . .	1026·—
Magyar hitelbank részvény	335·—
Oztr. hitelrészvény	2 6·75
Esüst	—·—
Cs. és kir arany	5 59
„ „ „ „ vert	85.3
20 frankos (Napoleond'or)	5715
Német márka	79·97½
London	17·60½
Páris	46·70
Osztr. járadék 5%	102·15

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A „Brassói első takarék- és önsegélyző szövetkezet“ forgalmi kimutatása 1891. évi julius haváról.

Bevétel.		Kiadás.	
Egyenleg áthozat f. é. junius haváról	690.53	Kölcsönök	39165.—
Beirási díjak	20.90	Heti betétek	269.41
Visszafizetett kölcsönök	39812.52	Heti betétek kamatai	4.28
Kölcsönök kamatai	958.75	Takarék letétek	5227.10
Takarék letétek	8819.04	Takarék letétek kamatai	5.13
Visszleszámitolt váltók	3048.—	Irodai költségek	7.65
Felszólitási díjak	4.20	Visszleszámitolt váltók	2965.—
2% levonás felmondás nélkül kifizetett heti betétekből	6.57	Visszleszámitolási kamatok	7.42
Váltó- és kötvény árlapok, tagsági könyvecskék és bélyegek	11.52	Folyó számla	5000.—
Folyó számla	1000.—	Adó	601.59
Heti betétek	832.10	Fizetések	22.—
		Egyenleg	1936.55
	55202.13		55202.13

Brassó, 1891. julius hó 31-én.

Piblinger Ede, pénztáros. **Nagy István,** igazgató. **Moringer Károly,** könyvelő.

Szám 4099/89. polg.

Hirdetmény.

Ludisor község italmérési jogarányositása iránti ügyben az elömunkálatok megkezdésére és az egyéni jogusultság és részesedési arány megállapitása végett az érdemleges tárgyalást 1891. évi **szeptember hó 1-ső** napjának délelőtti 9 órájára tüzöm ki ezen kir. törvényszék 76. sz. hivatalszobájába; melyre összes érdekelteket azzal idézem meg, hogy a meg nem jelenők ügygyondnok által fognak képviseltetni.

Brassó, 1891. évi julius hó 25-én.

A kir. törvényszék nevében:

Vizy József, eljáró biró.

(40) 3—3

10251./1891. sz.

Hirdetmény

az ebadó kivetése iránt az 1892. évre

Ezennel köztudomásra hozatik, miszerint az ebbirtokosok által átnyujtott bejelentési lapok alapján elkészitett összeirási jegyzék, mely az 1892. évre kivetett, az ebbirtokosok által 1892. évi augusztus hó 31-ig fizetendő ebadó-összegeket tartalmazza, az ebtartási szabályrendelet 3. §-a értelmében 3 napon át, azaz folyó évi augusztus hó 10—12-ig a városi adóhivatalnál közszemlére ki van téve, mely idő alatt mindenik ebbirtokos, ki a kivetett ebadó magassága által magát netalán sérelmesnek érzi, felszólamlási folyamodványát a javaslatba hozott adótétel ellen alulirt városi tanácsnál átnyujthatja.

A beérkezett s kellőleg indokolt felszólamlások alapján az ebadó-összeirási és kivetési jegyzék azonnal kiigazittatui fog.

Végül megjegyeztetik, hogy az ebtartási szabályrendeletnek egyes példányai darabonként 10 krral mindenik ebbirtokos által a városi adóhivatalnál válthatók.

Brassó, 1891. évi augusztus 1.

(51) 1—1 **A városi tanács.**

Özv. Sidoli Tivadarné mülovardája.

Utolsó hét!!

Ma, csütörtökön, augusztus hó 6-án

BRILLÁNS ELŐADÁS

az összes művészek és művésznők föllépével.

Sensatiós ujdonság:

Egy medve mint mülovar.

Csak 4 napig látható.

Szám 4107/1891. polg.

Hirdetmény.

Nagy-Berivoj község italmérési jog arányositása iránti ügyben az elömunkálatok megkezdésére és az egyéni jogosultság és részesedési aránynak megállapitása végett az érdemleges tárgyalást 1891. évi **szeptember hó 7-ik** napjának délelőtti 9 órájára tüzöm ki ezen kir. törvényszék 76. számu hivatalszobájába, melyre összes érdekelteket azzal idézem meg, hogy a meg nem jelenők ügygondnok által fognak képviseltetni.

Brassó, 1891. évi julius hó 28-án.

A kir. törvényszék nevében:

Vizy József, kir. törvszéki eljáró biró.

(42) 2—3

Sz. 633/1891. k. i. b.

Hirdetmény.

A Brassó-Háromszéki helyi érdekü vasutarasságnak 294. sz. kérése folytán méltóztatott m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur ő Nagyméltósága 390. 13—III. sz. a. az emlitett helyi érdekü vasut brassó-zernesti, brassó-kézdivásárhelyi és brassó-hosszufalusi vonalainak épitésére Brassó város határában szükséges azon területe'ire nézve, melyeknek megszerzése iránt egyszegy nem jöhetett létre, a kisajátitási eljárást elrendelni és a vonatkozó kisajátitási terv és összeirás két-két példányának beadása mellett az alulirott közigazgatási bizottságot utasitani, hogy a kisajátitásról szóló 1881. évi XLI. törvényczikk értelmében járjon el.

Miután azonban a tervezetbe a közuti vasutnak azon része is felvétetett, mely a Kututeza folytatásában kitörendő uj utczába esik, és mintfogy a nagymóltóságu belügyminisztérium engedélye alapján ezen uj utcza, illetve az abban vezetendő vasut számára szükséges terület kisajátitása Brassó város által fog eszközölteini, a jelen kisajátitási müvelet illetve eljárásból az ero vonatkozó — a 56—41. szelvényig terjedő — rész kiáratik.

Ennek folytán küldetik egy Dr. Jekel Frigyes t. főjegyző mint bizottsági elnök, Schnell Károly ügyvéd, kir. főmérnök Windt Lajos urakból és egy tollvivőből álló bizottság ki, mely hivatva lesz mindazon igények és észrevételek felett határozni, a melyeket a felek az 1881. évi 41. t. cz. I-ső fejezete alapján netán emelnek; Brassó sz. kir. város kisajátitási terrvajza és összeirás Brassó város tanácsánál közszemlére tétetnek a tárgyalást megelőzőleg 15 napon át ki.

A tárgyalási határnap pedig tüzetik folyó évi augusztus hó 11 ik és következő napjaira ki, mely napokon a kikülöldi bizottság tárgyalásait mindig délelőtt 9 órakor a vármegyei teremben meg fogja kezdeni.

A kitüzött napon mindenekelőtt a vonatkozó községi elöljáróságnak, azután sorszám szerint az érdekelteknek észrevételei fognak tárgyalás alá vétetni.

A kiküldött bizottság a kisajátitási terr megállapitása felett akkor is fog érdemleg határozni, ha az érdekeltek közül senki sem jelent meg.

A tárgyalásnál jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátitási terv ellen és minden telekkönyvi érdekeltnek a foljalonlt ár ellen felszólalni és kifogásait jegyzőkönyvre adni.

Ennek elmulasztása azon jogi következménynyel jár, hogy a nem nyilatkozóra nézve a) közhirdétésnél a kisajátitási terv, b) szabályszerüen teljesitett egyéni értesitésnél pedig — mint jelen esetben — ugy a kisajátitási terv, mint a foljalontt ár végleg megállapitottnak és általa elfogadottnak tekinetik.

A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nines.

Ezen tárgyalás alkalmával fog a barátságos egyezség előzetesen mindig megkiséreltetni és ha létrejött, jegyzőkönyvre vétetni. Ha nem sikerült, fog az eljáró bizottság a felek kölcsönös meghallgatása és érvek megfontolása s a hol szükségesnek látja, nyomban teljesitendő és jegyzőkönyvre veendő szemle után érdemleges határozatot hozni.

A határozat szóval rögtön kihirdettetik és irásba foglalva, az iratokhoz csatoltatik.

A meg nem elégedő felnek jogában áll a határozat ellen m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur ő nagymóltóságához felfolyamodni, köteles azonban a felfolyamodást az eljáró bizottsághoz a kihirdetéstől számitandó 3 nap alatt irásban benyujtani vagy szóval bejelenteni.

Ezen felfolyamodások folött végleges fog a nagymóltóságu m. kir. kereskedelemügy miniszterium határozni.

Brassó, 1891. évi julius hó 6-án.

Brassóvármegye közigazgatási bizottsága
Főispán ur helyett:
ROLL GYULA,
kir. tan. alispán.

Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvénytársaság
Kolozsvár és Brassó.

Tisztelettel van szerencsénk köztudomásra hozni, hogy **Brassóban Kolostor-utcza 26. sz. a.** fióktelepet létesitettünk, mely működését már megkezdette.

A fióktelep a modern graphikai követelményeknek megfelelőleg **teljesen ujonnan van berendezve**, a legkitünőbb gépekkel fölszerelve.

A nyomda szakavatott vezetés alatt áll, s mindennemű

KÖNYVNYOMDAI

munkákat, és pedig: hirlapokat, folyóiratokat, könyveket, füzeteket, iskolai értesitőket, okleveleket, részvényjegyeket, báli-, eljegyzési- és esküvői-meghivókat, tánczrendeket, árjegyzéseket, körleveleket, gyászjelentéseket, falragaszokat, hivatalos nyomtatványokat stb. stb. bármely nyelven is gyorsan, izlésesen készit el.

Felvállal mindennemű

LITHOGRAPHIAI (KŐNYOMDAI)

munkálatokat, részvényeket, zálogleveleket, névjegyeket stb., melyeknek kiállitása versenyez a fővárosi nagyobb műintézetekéivel.

Raktáron tart mindenféle gyakorta előforduló nyomtatványokat, igy ügyvédek, szolgabirák, kör- és községi jegyzők, tagositó mérnökök, kir. bir. végrehajtók számára.

Különös figyelmébe ajánlja cselédkönyveit, melyekből 100 drb 4 frt 60 kr.

Árai határozottak, olcsók.

E vállalatokat a nagy közönség jóakaratu szives figyelmébe ajánlva, vagyunk

kiváló tisztelettel

„KÖZMŰVELŐDÉS“
IRODALMI és MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Brassó. Nyomatott a kiadó-tulajdonos KÖZMŰVELŐDÉS irodalmi és műnyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.